

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การดำเนินการทดลอง
5. วิธีการดำเนินการทดลอง
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร เป็นเยาวชนอายุ 16-18 ปี ที่กระทำผิดและอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดชลบุรี ตลอดระยะเวลาการทดลองตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม 2545
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดชลบุรี อายุ 16-18 ปี ที่มีคะแนนลักษณะมุ่งอนาคตต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 และมีความสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย ทำการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) มีจำนวน 16 คน แล้วสุ่มเข้ากลุ่มเป็นกลุ่มทดลอง 8 คน และกลุ่มควบคุม 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต
2. โปรแกรมการให้คำปรึกษาทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัส ด้วยเทคนิคการวางแผนอนาคต (future planner)

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ มีขั้นตอนดำเนินการสร้างดังนี้

1. แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

1.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตโดยศึกษา งานวิจัยของ สุนิสา สิริวิวัฒน์ (2541) วุฒิพงษ์ ทองก้อน (2543) และ สุวิมล ลาวรรณา (2543) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.2 สร้างแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตโดยสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยาม ศัพท์เฉพาะและเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

1.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบข้อคำถาม จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน (ภาคผนวก จ) ตรวจสอบเนื้อหา โครงสร้าง ความชัดเจน ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับเยาวชนที่มีคุณสมบัติ เหมือนกลุ่มตัวอย่างในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดระยอง จำนวน 40 คน

1.5 นำคะแนนที่ได้มาหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยการหาค่าสหสัมพันธ์ เลือกข้อที่มีค่าสหสัมพันธ์ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ได้ข้อคำถามจำนวน 40 ข้อ โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

ด้านการคาดการณ์ไกล ได้แก่ข้อ 1-11

ด้านการวางแผน ได้แก่ข้อ 12-24

ด้านการควบคุมตนเอง ได้แก่ข้อ 25-40

1.6 วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87

1.7 นำแบบสอบถามที่ได้ไปใช้ในการดำเนินการวิจัยต่อไป

ลักษณะแบบสอบถาม แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตนี้มีลักษณะข้อความแบบ สถานการณ์ ประกอบไปด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับการคาดคะเนแนวโน้มของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เห็นความสำคัญของอนาคต ตัดสินใจเลือกการกระทำได้อย่างเหมาะสม สามารถตั้งจุดมุ่งหมายในชีวิต วางแผนดำเนินการเพื่อเป้าหมายในชีวิต สามารถควบคุมตนเองให้กระทำหรือละเว้นการกระทำพฤติกรรมบางอย่างตามความต้องการของตนเองเพราะเล็งเห็นผลดี

หรือผลเสียที่จะเกิดตามมาภายหลัง อดได้รอได้เพื่อความสำเร็จในอนาคต โดยกำหนดตัวเลือกเป็นพฤติกรรม 3 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 พฤติกรรมที่มุ่งอนาคตสูง

ระดับที่ 2 พฤติกรรมที่มุ่งอนาคตปานกลาง

ระดับที่ 3 พฤติกรรมที่มุ่งอนาคตต่ำ

เกณฑ์การให้คะแนน การให้คะแนนลักษณะมุ่งอนาคต มีเกณฑ์ต่อไปนี้

1. พฤติกรรมหรือตัวเลือกใดเป็นพฤติกรรมที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง หมายถึง ลักษณะที่สามารถคาดคะเนแนวโน้มของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เห็นความสำคัญของอนาคต ตัดสินใจเลือกการกระทำได้อย่างเหมาะสม สามารถตั้งจุดมุ่งหมายในชีวิต วางแผนดำเนินการเพื่อเป้าหมายในชีวิต สามารถควบคุมตนเองให้กระทำหรือละเว้นการกระทำพฤติกรรมบางอย่างตามความต้องการของตนเองเพราะเล็งเห็นผลดีหรือผลเสียที่จะเกิดตามมาภายหลัง อดได้รอได้เพื่อความสำเร็จในอนาคต ได้อย่างดีมาก โดยกำหนดให้เป็น 3 คะแนน

2. พฤติกรรมหรือตัวเลือกใดเป็นพฤติกรรมที่มีลักษณะมุ่งอนาคตปานกลาง หมายถึง ลักษณะที่สามารถคาดคะเนแนวโน้มของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เห็นความสำคัญของอนาคต ตัดสินใจเลือกการกระทำได้อย่างเหมาะสม สามารถตั้งจุดมุ่งหมายในชีวิต วางแผนดำเนินการเพื่อเป้าหมายในชีวิต สามารถควบคุมตนเองให้กระทำหรือละเว้นการกระทำพฤติกรรมบางอย่างตามความต้องการของตนเองเพราะเล็งเห็นผลดีหรือผลเสียที่จะเกิดตามมาภายหลัง อดได้รอได้เพื่อความสำเร็จในอนาคต ได้อย่างปานกลาง โดยกำหนดให้เป็น 2 คะแนน

3. พฤติกรรมหรือตัวเลือกใดเป็นพฤติกรรมที่มีลักษณะมุ่งอนาคตต่ำ หมายถึง ลักษณะที่สามารถคาดคะเนแนวโน้มของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เห็นความสำคัญของอนาคต ตัดสินใจเลือกการกระทำได้อย่างเหมาะสม สามารถตั้งจุดมุ่งหมายในชีวิต วางแผนดำเนินการเพื่อเป้าหมายในชีวิต สามารถควบคุมตนเองให้กระทำหรือละเว้นการกระทำพฤติกรรมบางอย่างตามความต้องการของตนเองเพราะเล็งเห็นผลดีหรือผลเสียที่จะเกิดตามมาภายหลัง อดได้รอได้เพื่อความสำเร็จในอนาคต ได้อย่างต่ำ โดยกำหนดให้เป็น 1 คะแนน

2. โปรแกรมการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัสด้วยเทคนิคการวางแผนอนาคต (future planner) มีขั้นตอนดำเนินการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาตำรา เอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัส และลักษณะมุ่งอนาคต เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดจุดมุ่งหมาย และวิธีดำเนินการที่เหมาะสมในการพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคต

2.2 เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัสด้วยเทคนิคต่าง ๆ ระหว่างวันที่ 2-3 กันยายน พ.ศ. 2543 ณ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี โดย Professor Dr. Imelda Virginia G. Villar เป็นวิทยากร

2.3 สร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัสด้วยเทคนิคการวางแผนอนาคต เพื่อพัฒนาทักษะมุ่งอนาคตแก่เยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ตามจุดมุ่งหมายและวิธีดำเนินการ โดยแปลและปรับจากขั้นตอนของ วิลลาร์ (Villar, 1997 b) และประยุกต์จากงานวิจัยของ จุฑามาศ แหนจอ (2544)

2.4 นำโปรแกรมนี้ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ แล้วแปลเป็นภาษาอังกฤษส่งกลับไปให้ Professor Dr. Imelda Virginia G. Villar ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) และ ผ.ศ ดร. สุรินทร์ สุทธิชาติพิย์ ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีดำเนินการ และการประเมินผล

2.5 นำโปรแกรมการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัสด้วยเทคนิคการวางแผนอนาคต มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.6 นำโปรแกรมการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัสด้วยเทคนิคการวางแผนอนาคตที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปฝึกปฏิบัติกับเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดสระบุรี จำนวน 28 คน

2.7 นำโปรแกรมการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัสด้วยเทคนิคการวางแผนอนาคตไปใช้ดำเนินการวิจัยต่อไป

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (experimental research design) ใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองสองตัวประกอบแบบวัดซ้ำหนึ่งตัวประกอบ (two-factor experiment with repeated measures on one factor) (Winer, Brown, & Michels, 1991, p. 509) เพื่อศึกษาผลการใช้เทคนิคการวางแผนอนาคตตามทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัสต่อลักษณะมุ่งอนาคตของเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดชลบุรี จำนวน 16 คน โดยมีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลอง

	bi	...	bj	...	bq
a1	G1	...	G1	...	G1
a2	G2	...	G2	...	G2

a1 แทน กลุ่มทดลอง คือ คนที่ได้รับการให้คำปรึกษาด้วยเทคนิคการวางแผนอนาคตตามทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัส

a2 แทน กลุ่มควบคุม คือ คนที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาด้วยเทคนิคการวางแผนอนาคตตามทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัส

bi แทน ระยะก่อนการทดลอง

bj แทน ระยะหลังการทดลอง

bq แทน ระยะติดตามผล

G1 แทน จำนวนคนที่ได้รับการให้คำปรึกษาด้วยเทคนิคการวางแผนอนาคตตามทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัส

G2 แทน จำนวนคนที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาด้วยเทคนิคการวางแผนอนาคตตามทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัส

วิธีการดำเนินการทดลอง

มีขั้นตอนในการดำเนินการทดลอง ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ทำหนังสือผ่านคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาถึงผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดชลบุรี เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการศึกษาวิจัย

1.2 หลังจากได้รับอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยเข้าพบผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดชลบุรี เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขั้นตอนการวิจัย

1.3 ผู้วิจัยสมัครเป็นอาสาสมัครนักจิตวิทยา ณ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดชลบุรี เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างสัมพันธภาพอันดีกับเยาวชนเป็นระยะเวลา 1 เดือน ก่อนทำการทดลอง

2. ขั้นตอนการทดลอง

2.1 ระยะก่อนการทดลอง

2.1.1 ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกเยาวชนตามเกณฑ์ที่กำหนด และสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย โดยให้เยาวชนทำแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต คัดเลือกเยาวชนที่มีคะแนนลักษณะมุ่งอนาคตต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 สุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) เป็นกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 16 คน แล้วทำการสุ่มเข้ากลุ่ม (random assignment) เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน บันทึกค่าคะแนนที่ได้ไว้เป็นคะแนนระยะก่อนการทดลอง

2.1.2 ผู้วิจัยพบและสนทนากับผู้เข้าร่วมการทดลองเป็นรายบุคคลเพื่อสัมภาษณ์ถึงลักษณะมุ่งอนาคต ทำความเข้าใจในการเข้าร่วมการวิจัย และชี้แจงขั้นตอนการให้คำปรึกษา

2.2 ระยะการทดลองดำเนินการดังนี้

2.2.1 ปฐมนิเทศ สร้างสัมพันธภาพและฝึกการผ่อนคลายตามทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัส

2.2.2 ให้คำปรึกษาตามทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัสโดยใช้เทคนิคการวางแผนอนาคต

2.2.3 ให้ผู้เข้าร่วมการทดลองตอบแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตทันทีหลังสิ้นสุดกระบวนการให้คำปรึกษา (การวัดหลังการทดลอง)

การดำเนินการทดลองกระทำในวันที่ 10-19 มิถุนายน 2545 โดยกระทำในช่วงเวลา 10.00-11.00 น. และเวลา 13.30-14.30 น.

2.3 ระยะติดตามผล เริ่มตั้งแต่วันที่ 8-12 กรกฎาคม 2545 ห่างจากระยะหลังการทดลองเป็นเวลา 3 สัปดาห์ ผู้วิจัยทำการวัดลักษณะมุ่งอนาคตด้วยแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตฉบับเดิม โดยวัดกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเป็นรายบุคคล หลังจากเสร็จสิ้นระยะติดตามผลแล้ว กลุ่มควบคุมได้รับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัสด้วยเทคนิคการวางแผนอนาคตเช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง

3. นำข้อมูลทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องให้ครบถ้วนเพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

กลุ่ม	สัปดาห์					
	1	2	3	4	5	6
	ระยะก่อน การทดลอง	ระยะหลัง การทดลอง				ระยะ ติดตามผล
ทดลอง	วัด FO	X, วัด FO	—————→			วัด FO
ควบคุม	วัด FO	~X, วัด FO	—————→			วัด FO

X = ได้รับการให้คำปรึกษาทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัส
~X = ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัส
FO = ลักษณะมุ่งอนาคต

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (repeated-measures analysis of variance : one between-subjects variable and one within-subjects variable) (Howell, 1997, p. 458, 1999, p. 357) และตรวจสอบความถูกต้องของการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นโดยภาษา QBASIC ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม (อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา) และเมื่อพบความแตกต่างทำการทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีทดสอบรายคู่แบบนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls procedure)